

FOKUSGRUPA

Ģimenes, kurās aug bērni ar īpašām vajadzībām

2023. gada septembrī projekta “BAROMETRS: ģimenes ar bērniem Latvijā” ietvaros Latvijas Bērnu labklājības tīkls organizēja fokusgrupu ģimenēm, kurās aug bērni ar īpašām vajadzībām. Fokusgrupas mērķis bija **izzināt ģimeņu viedoki par situāciju un problēmām, kas saistītas ar Bērnu garantijā uzsvērtajām pamattiesībām – bērnu izglītību, veselības aprūpi, veselīgu uzturu un mājokli, lai izstrādātu un sniegtu priekšlikumus politikas veidotājiem situācijas uzlabošanai.**

Aptaujas dati parāda, ka ģimenes, kurās aug bērni ar īpašām vajadzībām ir tā ģimeņu grupa, kuru situācija ir sliktāka, un, kuru vajadzības visās jomās ir mazāk apmierinātas un kurām ir nepieciešams īpašs atbalsts.

Aicinām iepazīties ar fokusgrupā minētajām problēmām un ierosinājumiem situācijas uzlabošanai

Izaicinājumi	Risinājumi
Veselības aprūpe	
<ul style="list-style-type: none">• Vecāki norāda, ka esošais valsts atbalsts bērniem ar īpašām vajadzībām veselības aprūpē bieži vien ir neatbilstošs bērna vajadzībām, piemēram, 15 min logopēda apmeklējums nedēļā bērna attīstībai ir nepietiekoši;• Vecāki uzsver, ka valsts uz nodrošinātajām rehabilitācijas programmām jāgaida garās rindās, tostarp to norišu laiki ir neelastīgi, radot sarežģījumus strādājošiem vecākiem;• Vecāki ir sarūgtināti par apjomīgajiem birokrātijas procesiem saistībā ar atbalsta iegūšanu speciālistu piesaistei bērna aprūpē vai tehnisko palīg līdzekļu iegādei. Bieži vien dažādu atbilstības rādītāju, apliecinājumu, atskaišu un sertifikācijas dēļ vecāki izlemj paši ieguldīt savus līdzekļus bērna labbūtībai, negaidot mēnešiem ilgu apstiprinājumu no valsts institūcijām;• Vecāki uzsver sakarības, kuras paši piedzīvojuši – veselības nozarē ir speciālistu trūkums, kas nozīmē esošā darbaspēka pārslodzi, kas savukārt vecāku ikdienā atspoguļojas ar veselības speciālistu neieinteresētību bērna veselības jautājumu risināšanā.	<ul style="list-style-type: none">• Jānodrošina vienota un pilnvērtīga informācija par atbalsta programmām bērniem ar īpašām vajadzībām, piemēram, aprūpes nodrošināšanā vai tehnisku palīg līdzekļu iegādē;• Speciālistu savstarpējās sadarbības uzlabošana – medicīniskais personāls savstarpēji dalās ar informāciju un nodod norādes par konkrētā bērna vajadzībām un aprūpi.

Izaicinājumi	Risinājumi
Izglītība un interešu izglītība	
<ul style="list-style-type: none"> • Vecāki uzsver, ka viens no lielākajiem izaicinājumiem ir sabiedrības attieksme pret bērniem ar invaliditāti un stereotipi par to, ka šādi bērni ir ierobežoti savās spējās un prasmēs; • Vecāki norāda, ka ļoti grūti ir atrast bērniem asistentus, kas pamatojams ar asistentiem zemo atalgojumu, zemām sociālajām garantijām un līgumiem, kas sastādīti nedraudzīgi darba ņēmējiem; • Vecāki bieži ir novērojuši izglītības iestāžu neieinteresētību bērna socializēšanā un iekļaušanā izglītības iestādē, tostarp arī personāls bieži vien neslēpj savu nevēlēšanos uzņemties atbildību par bērnu-invalīdu un izvairīšanos; • Vecāki norāda, ka bieži izglītības iestādēs nav piemērotas infrastruktūras bērniem-invalīdiem • Vecāki izsaka cerību, ka bērniem ar īpašām vajadzībām tiks paplašināts interešu izglītības piedāvājums, piemēram, tiks iekļautas sporta nodarbības; • Vecāki atzīst, ka nav vienkopus pieejama informācija par dažādām atbalsta programmām bērniem ar īpašām vajadzībām. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ir nepieciešama sabiedrības nepārtraukta izglītošana par bērniem ar īpašām vajadzībām un to, kā veicināt viņu iekļaušanos sabiedrībā; • Valstij ir jāveido asistentiem stimulējošas atbildības sistēmas, ar iekļautām sociālajām garantijām, lai veicinātu interesi būt par asistentu bērniem ar īpašām vajadzībām; • Izglītības iestādēs vajadzētu būt asistentiem ar patstāvīgu darba līgumu, kas atvieglotu asistentu pieejamību; • Izglītības iestādēs būtu nepieciešams veidot programmas, kas piemērotas bērniem ar attīstības traucējumiem, piemēram, iespēja skolā apmeklēt pagarināto grupu, kurā notiek logopēda, fizioterapijas, sporta u.c. nodarbības;
Citi	
<ul style="list-style-type: none"> • Vecāki vēlas izcelt, ka būt par bērna ar īpašām vajadzībām brāli vai māsu arī ir izaicinājums un arī šie bērni ir pelnījuši uzmanību. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezmaksas autostāvvietas vecākiem, kas audzina bērnus ar invaliditāti, lai nodrošinātu iespēju pēc iespējas tuvāku piekļuvi pakalpojumu sniegšanas vietām; • Atcerēties par bērnu – invalīdu brāļiem un māsām, iesaistot arī viņus aprūpes atbalsta programmās (piemēram, ģimenes smilšu terapija, ģimenes fizioterapija u.c.).

Projektu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Materiāls ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild biedrība "Latvijas Bērnu labklājības tīkls".

